

Sygn. akt IV CZ 91/06

POSTANOWIENIE

Dnia 28 listopada 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Mirosława Wysocka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Gerard Bieniek

SSN Maria Grzelka

w sprawie z wniosku „R.” SA

przy uczestnictwie M.O., B.C. i M.O.

o stwierdzenie nabycia spadku,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 28 listopada 2006 r.,

zażalenia uczestnika postępowania M.O.

na postanowienie Sądu Okręgowego w G.

z dnia 27 grudnia 2005 r., sygn. akt [...],

uchyla zaskarżone postanowienie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 27 grudnia 2005 r. Sąd Okręgowy w G, odrzucił wniosek uczestnika postępowania „o doręczenie uzasadnienia postanowienia Sądu Okręgowego w G. z dnia 2 grudnia 2005 r. w trybie art. 398⁵ k.p.c. w celu wniesienia skargi kasacyjnej”.

W ocenie Sądu Okręgowego, złożenie wniosku o doręczenie odpisu orzeczenia z uzasadnieniem w trybie art. 387 § 3 k.p.c. jest czynnością procesową związaną z postępowaniem przed Sądem Najwyższym, a więc objętą przez art. 87¹ § 1 k.p.c. tzw. przymusem adwokacko-radcowskim. Dlatego wniosek złożony osobiście przez stronę, niemającą w tym zakresie zdolności postulacyjnej, winien być – zdaniem Sądu Okręgowego – odrzucony.

W ocenie tego Sądu, zachodzi także inna podstawa odrzucenia wniosku, a jest nią jego treść, obejmująca tylko doręczenie uzasadnienia postanowienia, a nie odpisu orzeczenia z uzasadnieniem, o którym mowa jest w art. w art. 387 § 3 k.p.c. Tylko wniosek odpowiadający brzmieniu tego przepisu prowadzi do doręczenia stronie odpisu orzeczenia z uzasadnieniem, otwierającego dwumiesięczny termin do wniesienia skargi kasacyjnej, przewidziany w art. 398⁵ § 1 k.p.c.

W zażaleniu na wymienione postanowienie skarżący wniósł o jego uchylenie, kwestionując stanowisko Sądu w zakresie obu powołanych jego podstaw.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przymus adwokacko-radcowski dotyczy także czynności procesowych związanych z postępowaniem przez Sądem Najwyższym, podejmowanych przed sądem drugiej instancji. Rację ma Sąd, gdy twierdzi, że wniosek o doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem jest konieczną czynnością poprzedzającą wniesienie skargi kasacyjnej i otwierającą termin do jej wniesienia. To nie przesądza jednak o uznaniu tego wniosku za czynność związaną z postępowaniem przed Sądem Najwyższym w rozumieniu art. 87¹ § 1 k.p.c.

Przewidziane w art. 387 § 3 k.p.c. żądanie doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem jest dopuszczalne w każdej sprawie (także w takiej, w której nie jest dopuszczalna skarga) i przysługuje każdej stronie (również niemogącej wnieść skargi). Złożenie wniosku, o którym mowa, nie ma charakteru „zapowiedzi skargi kasacyjnej” i chociaż umożliwia wniesienie skargi, to nie oznacza, że zostanie wniesiona. Zapoznanie się z motywami orzeczenia stanowi dla strony przesłankę decyzji o wniesieniu skargi i jej podstawach.

Także oczywiste względy funkcjonalne przemawiają przeciwko stanowisku prezentowanemu przez Sąd Okręgowy, którego skutki polegałyby na tym, że strona, aby móc złożyć wniosek o doręczenie wyroku z uzasadnieniem i zapobiec w ten sposób utracie uprawnienia do wniesienia skargi, już na tym etapie i to w terminie 7 dni od wydania wyroku, zmuszona byłaby ustanowić pełnomocnika w osobie adwokata lub radcy prawnego.

Trzeba przy tym podkreślić, że w judykaturze zdecydowanie dominuje pogląd, że czynnością wszczynającą postępowanie kasacyjne, a więc postępowanie przed Sądem Najwyższym w rozumieniu art. 87¹ § 1 k.p.c., jest wniesienie skargi kasacyjnej; takie stanowisko przyjmowano pod rządem d.k.p.c., pod rządem przepisów o kasacji (por., m.in. postanowienie z dnia 26 kwietnia 2001 r., II CZ 10/01, nie publ.) oraz już pod rządem obecnie obowiązujących przepisów (por. postanowienia z dnia 20 października 2005 r., IV CZ 99/05 i z dnia 18 maja 2006 r., IV CZ 43/06, nie publikowane).

Zarzut skarżącego o nie uzasadnionym zastosowaniu przez Sąd Okręgowy art. 87¹ § 1 k.p.c., jako podstawy odrzucenia wniosku skarżącego, należało w tej sytuacji uznać za trafny.

Błędna jest także ocena Sądu, co do skutków sformułowania wniesionego przez skarżącego wniosku „o sporządzenie uzasadnienia wyroku wydanego w dniu 5 grudnia 2005 r. i jego doręczenie celem rozważenia kwestii złożenia skargi kasacyjnej”.

Art. 387 § 3 k.p.c. traktuje o wniosku o doręczenie orzeczenia z uzasadnieniem, co jednak nie oznacza, by niedokładność w zredagowaniu wniosku przez stronę wyłączała wywołanie skutku określonego w tym przepisie. Niewłaściwe

zredagowanie pisma, które może polegać także na oczywistej niedokładności w jego treści, nie zwalnia sądu od obowiązku dokonania wykładni pisma (art.130 § 1 zdanie drugie k.p.c.). Wniosek został złożony w terminie tygodniowym od ogłoszenia sentencji, a jego treść jednoznacznie wskazywała na intencję autora. W tych okolicznościach Sąd, uwzględniając dyrektywę rozpoznania pisma procesowego zgodnie z jego treścią, powinien był potraktować wniosek złożony osobiście przez skarżącego, jako wniosek złożony w trybie art. 387 § 3 k.p.c. Takie rozumienie znaczenia omawianego przepisu jest przeważające w judykaturze Sądu Najwyższego (por. postanowienia z dnia 7 października 2005 r., IV CZ 81/05 i z dnia 13 października 2005 r., IV CZ 93/05, niepublikowane oraz z dnia 11 października 2005 r., IV CZ 112/05, OSNC 2006/7-8/131).

Wobec stwierdzenia bezpodstawności odrzucenia wniosku skarżącego, bezprzedmiotowe jest odnoszenie się do zarzutu wadliwego pouczenia go o wymaganiach tego wniosku.

Z przedstawionych względów, na podstawie art. 394¹ § 3 i 398¹⁵ §1 k.p.c., Sąd Najwyższy uchylił zaskarżone postanowienie.